

A szolgáltatási irányelvben meghatározott igazgatási együttműködés

AZ ESETI ELTÉRÉS ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ
IRÁNYMUTATÁSOK

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS: AZ IRÁNYMUTATÁSOK RENDELTETÉSE ÉS CÉLJA

II. A „RENDES” ELJÁRÁS ÉS A „SÜRGŐS” ELJÁRÁS

1. A „RENDES” ELJÁRÁS
2. A „SÜRGŐS” ELJÁRÁS

III. AZ ESETI ELTÉRÉS KRITÉRIUMAI

1. AZ INTÉZKEDÉS A SZOLGÁLTATÁSOK BIZTONSÁGÁRA VONATKOZIK
2. AZ INTÉZKEDÉST EGYEDI SZOLGÁLTATÓ ELLEN HOZZÁK, RENDKÍVÜLI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT.
3. A KÖZÖSSÉGI HARMONIZÁCIÓ HIÁNYA
4. MAGASABB SZINTŰ VÉDELEM A SZOLGÁLTATÁS IGÉNYBEVEVŐJE RÉSZÉRE / A LETELEPEDÉS HELYE SZERINTI TAGÁLLAM ÁLTAL HOZOTT NEM KIELÉGÍTŐ INTÉZKEDÉSEK
5. AZ INTÉZKEDÉS ARÁNYOS

IV. „SÜRGŐS” ESETEK

TÁBLÁZAT: MIT KELL TENNI AZ ESETI ELTÉRÉS KÉRELMEZÉSE ELŐTT

TÁBLÁZAT: AZ ELTÉRÉSKÉRÉS SZÜKSÉGESSÉGÉNEK FELMÉRÉSE LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

TÁBLÁZAT: MIT KELL TENNI AZ ESETI ELTÉRÉS KÉRELMEZÉSE ELŐTT

1. lépés	A célzott intézkedés a szolgáltatások biztonságára vonatkozik?		→ Nem × → Az eltérés nem indokolt			
2. lépés	↓ Igen ✓→	A célzott intézkedés egyedi szolgáltatóra vonatkozik kivételes körülmények között?	→ Nem × → Az eltérés nem indokolt			
3. lépés	Igen ✓	↓ Igen ✓→	Megállapítható, hogy e szolgáltatás biztonságával kapcsolatban nincs fennálló közösségi harmonizáció e területen?	→ Nem × → Az eltérés nem indokolt		
4. lépés	Igen ✓	Igen ✓	↓ Igen ✓→	Megállapítható, hogy a célzott intézkedés a szolgáltatás igénybevevői részére magasabb szintű védelmet biztosít vagy hogy a letelepedés helye szerinti tagállam nem hajtott végre megfelelő intézkedéseket?	→ Nem × → Az eltérés nem indokolt	
5. lépés	Igen ✓	Igen ✓	Igen ✓	↓ Igen ✓→	A célzott intézkedés arányos?	Nem × → Az eltérés vagy az intézkedés nem indokolt
Minden lépés megtörtént?... Igen ✓→				ELTÉRÉS KÉRÉSE		

TÁBLÁZAT: AZ ELTÉRÉSKÉRÉS SZÜKSÉGESSÉGÉNEK FELMÉRÉSE
LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE

1. lépés: [Az intézkedés a szolgáltatások biztonságára vonatkozik?](#)

- Igen
→ **tovább a második lépésre**
 Nem
→ **Az eltérés nem indokolt**

2. lépés: [Az intézkedés egyedi szolgáltatóra vonatkozik kivételes körülmények között?](#) Ennek felmérésekor a következő elemeket vegye figyelembe:

- Az intézkedést általánosan alkalmazzák adott szolgáltatástípusra vagy szolgáltatói kategóriára? *(ha igen, eltérés nem kérhető)*
 - Van-e a kockázatnak egyedi hatálya vagy a szolgáltatás nyújtásának helyéhez kapcsolódik?
- Igen, az intézkedés egyedi szolgáltatóra vonatkozik kivételes körülmények között.
→ **tovább a harmadik lépésre**
 Nem
→ **Az eltérés nem indokolt**

3. lépés: [Van-e fennálló közösségi harmonizáció e területen a szolgáltatás biztonságával kapcsolatban?](#)

- Igen
→ **ne tegyen intézkedést / ne kérelmezzen eltérést**
 Nem
→ **tovább a negyedik lépésre**

4. lépés: [A célzott intézkedés a szolgáltatás igénybevevői részére magasabb szintű védelmet biztosít-e / a letelepedés helye szerinti tagállam által végrehajtott intézkedések elégtelenek?](#)

Ennek felmérésekor vizsgálja azt, hogy a szolgáltató milyen követelményeknek felelt már meg a letelepedése helye szerinti tagállamban, és hogy ezen intézkedések biztosíthatják-e a szolgáltatás biztonságát (összehasonlítva az Ön által meghozni szándékozott intézkedésekkel).

- Igen
→ **tovább az ötödik lépésre**
 Nem
→ **Az eltérés nem indokolt**

5. lépés: [Arányos-e az Ön által meghozni kívánt intézkedés?](#) Ennek felmérésekor tegye fel magának azt a kérdést, hogy a cél, azaz a szolgáltatás biztonsága elérhető-e kevésbé korlátozó eszközökkel (összehasonlítva az Ön által meghozni kívánt intézkedéssel).

- Igen, az intézkedés arányos.
→ **eltérés kérése**
 Nem, a szolgáltatás biztonságának biztosítására vannak kevésbé korlátozó lehetőségek is.
→ **ne tegyen intézkedést és ne kérelmezzen eltérést**

I. BEVEZETÉS: AZ IRÁNYMUTATÁSOK RENDELTEZÉSE ÉS CÉLJA

A szolgáltatási irányelv 18. cikke alapján rendkívüli körülmények esetén és eseti alapon **valamely tagállam a másik tagállamban letelepedett szolgáltató tekintetében a szolgáltatások biztonságára vonatkozó intézkedéseket hozhat**. Ez az „eseti” eltérés egyedi eltérésnek minősül a 16. cikkben foglalt „szolgáltatásnyújtás szabadságára” vonatkozó rendelkezéstől.

Így az eseti eltérés nem vonatkozik azokra a követelményekre, amelyeket a tagállam akkor alkalmazhat, ha a szolgáltatást az irányelv egyéb rendelkezéseivel összhangban nyújtják (különösen ide értve a 16. cikk alapján alkalmazható nemzeti jogszabályokat vagy a 17. cikk szerinti általános eltéréseket a szolgáltatásnyújtás szabadságának elvétől).

A 18. cikk szóhasználata egyértelműen jelzi, hogy **az eseti eltérésre való hivatkozás csak nagyon kis számú, egyedi esetekben és körülmények között lehetséges**. Ennek biztosítása érdekében, hogy ezt az eltérést csak ilyen rendkívüli körülmények között használják, ha a szolgáltatások biztonsága más eszközökkel nem garantálható [különösen az illetékes hatóságok közötti rendes igazgatási együttműködés során a belső piaci információs rendszer (a továbbiakban: „IMI”) keretében], a szolgáltatási irányelv bizonyos lényegi és eljárási feltételeket határoz meg:

- A 18. cikk (2) bekezdése meghatározza azokat a **lényegi feltételeket**, amelyeknek meg kell felelni az eseti eltérés alkalmazása előtt.
- A 35. cikk meghatározza az **igazgatási együttműködésre vonatkozó egyedi eljárást**, amelyet a tagállamoknak követniük kell, ha az eseti eltérést kívánják alkalmazni.

Az eseti eltérés szorosan kapcsolódik az igazgatási együttműködés általános rendszeréhez, és szükségessé teszi a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam és a szolgáltató letelepedésének helye szerinti tagállam közötti elektronikus információcserét. Ezért az eseti eltéréseknél az IMI-t kell használni.

Bár az eseti eltérések használata igen szűk körű, fontos, hogy alkalmazása egységes legyen a tagállamok között. E célból ezen iránymutatások magyarázattal szolgálnak arra, hogyan működik az eseti eltérések rendszere, valamint melyek a rendszer használatának kritériumai és rendkívüli körülményei. Az iránymutatások a szolgáltatási irányelvben¹ használt fogalmakon alapulnak, és nem szűkíthetik, és nem is bővíthetik a tagállamok kötelezettségeinek körét. Segítségükkel a tagállamok az adott illetékes hatóságaik számára adhatnak iránymutatást.

Az iránymutatások távolról sem teljesek, és nem céljuk az, hogy figyelembe vegyék az összes lehetséges helyzetet és körülményt. A nemzeti hatóságok a szolgáltatási irányelvben meghatározott kritériumok, saját tapasztalatuk és gyakorlatuk, elképzeléseik és módszereik szem előtt tartásával valamennyi esetet kötelesek érdemben kiértékelni.

¹ A termékekkel szemben a szolgáltatások biztonsága terén uniós szinten nincs horizontális jogalkotás, bár bizonyos szolgáltatások biztonságához a szakpolitikai területeken jelen levő számos eszköz hozzájárul.

Fontos megjegyezni, hogy az eltérés kérelmezéséért vagy intézkedések elfogadásáért felelős személyek kijelölése tekintetében az iránymutatásokat a nemzeti szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.

II. A „RENDES” ELJÁRÁS ÉS A „SÜRGŐS” ELJÁRÁS

A 35. cikk az eseti eltérés használatára két különböző forgatókönyvet vázol fel – a rendes eljárást (35. cikk (1)–(5) bekezdések) és a sürgős eljárást (35. cikk (6) bekezdése).

1. A „RENDES” ELJÁRÁS

A rendes eljárás alapja a szolgáltató ellen intézkedést hozni kívánó tagállam és az adott szolgáltató letelepedésének helye szerinti tagállam között folytatott előzetes konzultáció. Az eljárás két lépésből áll:

- (1) A szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam kérelmezi a letelepedés helye szerinti tagállamtól, hogy egy szolgáltatóval kapcsolatban hozzon intézkedéseket, és erre vonatkozóan a letelepedés helye szerinti tagállam részére minden lényeges, a tárgyhoz tartozó információt megad. Ezt követően a letelepedés helye szerinti tagállam elvégzi a szükséges ellenőrzéseket és beszámol az általa tett vagy tenni kívánt intézkedésekről. Abban az esetben pedig, ha nem kíván intézkedéseket tenni, meg kell jelölnie ennek okát.
- (2) A szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam – ha nem elégedett a letelepedés helye szerinti tagállam által tett intézkedésekkel és továbbra is jogszabályai alapján szeretne lépéseket tenni – a letelepedés helye szerinti tagállamot és a Bizottságot értesíti e szándékáról, megindokolva, hogy szerinte a letelepedés helye szerinti tagállam által tett intézkedések miért nem megfelelőek / nem kielégítőek, és miért gondolja úgy, hogy az általa tenni kívánt intézkedések indokoltak és arányosak. A szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam az értesítés után 15 nappal, amennyiben a Bizottság nem dönt ennek az ellenkezőjéről, meghozhatja az értesítésben foglalt intézkedéseket.

2. A „SÜRGŐS” ELJÁRÁS

Sürgős esetben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam – a szolgáltatások biztonságát fenyegető közvetlen kockázat esetén – a szolgáltatások biztonságára vonatkozó jogszabályai alapján anélkül hozhat intézkedéseket, hogy erről előzetesen konzultált volna a letelepedés helye szerinti tagállammal. Ezekben az esetekben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam köteles a lehető leggyorsabban értesítést küldeni az intézkedésekről, indokolást szolgáltatva a letelepedés helye szerinti tagállam és a Bizottság részére. Eljárási értelemben a „sürgős” eset megfelel a fent írt „rendes” eljárás második lépésének.

III. AZ ESETI ELTÉRÉS KRITÉRIUMAI

Az eseti eltérés kritériumai a szolgáltatási irányelv 18. cikkéből vezethetők le:

- a) Az intézkedés a szolgáltatások biztonságára vonatkozik.
- b) Az intézkedést egyedi szolgáltató ellen hozzák, rendkívüli körülmények között.
- c) Az intézkedés alapjául szolgáló nemzeti rendelkezéseket közösségi szinten nem harmonizálták.
- d) Az intézkedések a szolgáltatás igénybevevője számára magasabb szintű védelmet biztosítanak / a letelepedés helye szerinti tagállam nem tett megfelelő intézkedéseket az egyedi esetben.
- e) Az intézkedés arányos.

Az eseti eltérésre vonatkozó kérelem csak akkor küldhető el, ha az adott eset e kritériumok **mindegyikének** megfelel.

1. AZ INTÉZKEDÉS A SZOLGÁLTATÁSOK BIZTONSÁGÁRA VONATKOZIK

Az eseti eltérés csak olyan (lehetséges) kockázat esetén alkalmazható, amelyet egy nem biztonságos szolgáltatást nyújtó egyéni szolgáltató okoz.

A cél olyan **megelőző intézkedések** alkalmazásának lehetővé tétele, amelyek védelmet nyújtanak a szolgáltatás vagy a szolgáltató által okozott vagy a jövőben felmerülő veszélyek ellen. Egyes esetekben az intézkedés megtételére már a **szolgáltatásnyújtás előtt** sor kerül, például, ha a tagállam illetékes hatósága arról értesül, hogy a szolgáltatónak a különösen veszélyes körülmények miatt speciális biztonsági berendezésekre van szüksége. **Más esetekben a szolgáltatásnyújtás már folyamatban van vagy már meg is történt.** Ezekben az esetekben elképzelhető, hogy az illetékes hatóságok intézkedéseket kívánnak tenni a folyamatban lévő szolgáltatás biztonságának garantálása, vagy, ha a szolgáltatásnyújtásra ismét sor kerül, a jövőbeli kockázatok megelőzése érdekében.

2. AZ INTÉZKEDÉST EGYEDI SZOLGÁLTATÓ ELLEN HOZZÁK, RENDKÍVÜLI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT.

Az eseti eltérés nem alkalmazható általánosan a „szolgáltatásnyújtás szabadságáról” szóló rendelkezéstől történő eltérésre oly módon, hogy bizonyos fajta szabályokat általánosan előírják, illetve adott szolgáltatástípusra vagy szolgáltatói kategóriára alkalmaznak. Ez az eljárás csak egy **konkrét és egyedi helyzetben alkalmazható, egy adott** (másik tagállamban letelepedett) **szolgáltató által nyújtott egyedi szolgáltatás esetében.**

Ami az intézkedést indokoló rendkívüli körülményeket illeti, a szolgáltatási irányelv szóhasználatából kitűnik, hogy az adott eset olyan egyedi sajátosságokkal/körülményekkel jellemezhető, amelyek megkülönböztetik a hasonló helyzetektől és indokoltá teszik a kivételes intézkedést – szemben az ilyen intézkedések adott szolgáltatási tevékenységre vonatkozó általános alkalmazásával. Ilyen sajátosság lehet például a szolgáltatásnyújtás egyedi helyszíne vagy a kockázat rendkívüli mértéke. Például egy adott szolgáltatással járó kockázat szokatlan és szélsőséges időjárási körülmények között jelentősen megemelkedhet, ezért indokolt lehet olyan biztonsági követelmény előírása, amire szokványos körülmények között nem lenne szükség.

Példák:

A sűrű köd miatt „A” tagállam illetékes hatóságai előírják a „B” tagállamban letelepedett és túraszervezéssel foglalkozó szolgáltató részére, hogy a túrázókat speciális világító eszközökkel lássa el.

Egy túravezető különösen nehéz terepre szervez túrákat. Az illetékes hatóságok előírják számára, hogy a résztvevőket lássa el biztonsági lábbelivel.

Egy szolgáltató műemléképület szomszédságában felújítási munkákat végez. Az illetékes hatóságok tudomására jut, hogy az épület kora és állapota miatt a szolgáltató tevékenysége kárt tehet abban, ezért a szolgáltató számára előírják, hogy kerülje az egyébként e szolgáltatástípusnál használható bizonyos eszközök (például egy konkrét típusú fűrógépet) használatát.

3. A KÖZÖSSÉGI HARMONIZÁCIÓ HIÁNYA

Eseti eltéréskérés csak akkor alkalmazható, ha az adott területen nincs közösségi harmonizáció. A szolgáltatások biztonsága jelenleg nem tartozik a közösségi harmonizáció alá². A közösségi jogalkotás számos eleme, például a környezetvédelemre, az egészségre és a munkabiztonságra vonatkozó közösségi jogszabályok, ide értve a munkaeszközök használatára, a termékekre és az élelmiszerekre vonatkozó szabályokat, azonban közvetve vagy közvetlenül hozzájárul a szolgáltatások biztonságának növeléséhez. A 18. cikk (3) bekezdése azt is világossá teszi, hogy az eseti eljárás nem sérti a közösségi eszközökben megállapított, a szolgáltatásnyújtás szabadságát biztosító vagy az attól eltéréseket megengedő rendelkezéseket Ez a helyzet nevezetesen az e-kereskedelmi irányelv esetében³.

Példák

A REACH-rendelet⁴ olyan egyedi szabályokat tartalmaz a vegyi anyagok – többek között szolgáltatók általi – biztonságos használatával kapcsolatban, mint például a szükséges kockázatkezelési intézkedések elfogadásának szükségessége.

Az ATEX-irányelv⁵ biztonsági intézkedéseket tartalmaz több olyan berendezés tekintetében, amelyek stabil nyílt tengeri fűrószigeten, bányákban, gabonamalmokban és más olyan területeken használhatók, ahol potenciálisan robbanásveszélyes légkör lehet.

² Lásd a Bizottság jelentését „a fogyasztói szolgáltatások biztonságáról” (COM(2003) 313 végleges), amely felsorolja a szolgáltatások biztonságára vonatkozó európai és nemzeti szintű jogszabályokat és megvizsgálja a jellemzően problémás területeket.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól, HL L 178., 2000.7.17., 1. o.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH).

⁵ A 94/9/EK irányelv a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre és védelmi rendszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről

4. *MAGASABB SZINTŰ VÉDELEM A SZOLGÁLTATÁS IGÉNYBEVEVŐJE RÉSZÉRE / A LETELEPEDÉS HELYE SZERINTI TAGÁLLAM ÁLTAL HOZOTT NEM KIELÉGÍTŐ INTÉZKEDÉSEK*

Bármely, rendkívüli intézkedés kiszabását tervező tagállam értékelésében köteles figyelembe venni a szolgáltató által a letelepedés helye szerinti tagállamban már teljesített követelményeket, továbbá azt, hogy az adott tagállam milyen intézkedéseket hozott a szolgáltatások biztonsága érdekében. Ez az értékelés szorosan összefügg az arányosság kritériumával (lásd alább). A szolgáltatás helye szerinti tagállamnak különösen azt kell figyelembe vennie, hogy az általa meghozni kívánt (további) intézkedések a szolgáltatás igénybevevője részére magasabb szintű védelmet biztosítanak-e, mint a letelepedés helye szerinti tagállam által már meghozott intézkedések. Ebben az összefüggésben az illetékes hatóságok számára az IMI különösen hasznos segítség lehet a szükséges információk összegyűjtéséhez.

Példa:

„A” tagállamban letelepedett vadvízi túrákat szervező szolgáltató rendszeresen szervez ilyen túrákat „B” tagállamban. Mivel a túrák különösen veszélyes vízjárású / sziklás folyókon zajlanak, „B” tagállam egyedi biztonsági intézkedések keretében arra kötelezné a szolgáltatót, hogy a túrák résztvevői számára további védőruhát és speciális védőfelszerelést biztosítson. Mielőtt ezt megtenné, „B” tagállamnak figyelembe kell vennie a korábban „A” tagállam által a túraszervező számára előírt biztonsági intézkedéseket, például az „A” tagállamban kötelező védőruházatot, és fel kell mérnie, hogy az általa előírni kívánt ruházat valóban magasabb szintű védelmet biztosít-e a túrázók számára.

5. *AZ INTÉZKEDÉS ARÁNYOS*

Minden olyan tagállamnak, amely rendkívüli intézkedést szándékozik előírni, fel kell mérnie, hogy a jogszabályai alapján felállított követelmény megfelel-e a célnak, azaz garantálja-e a kérdéses szolgáltatás biztonságát. A szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamnak különösen azt kell megvizsgálnia, hogy a biztonság garantálható-e egyéb, kevésbé korlátozó módon. Például a további biztonsági berendezések használatának előírása a szolgáltató számára kevésbé korlátozó, mint a szolgáltató eltiltása tevékenységének további gyakorlásától. Ezt az vizsgálatot minden egyes egyedi esetben el kell végezni.

IV. „SÜRGŐS” ESETEK

Amennyiben személyek vagy vagyontárgyak azonnali és súlyos károsodásának olyan megalapozott kockázata áll fenn, amely a rendes eljárás alkalmazásával nem előzhető meg, a tagállamoknak a sürgősségi eljáráshoz kell folyamodniuk, ha ez szükséges annak megelőzése érdekében, hogy a kockázatból kár legyen.

Sürgős esetekben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam a letelepedés helye szerinti tagállammal folytatott előzetes konzultáció nélkül (lásd a fenti II.2. részt) hozhat saját jogszabályai alapján azonnali intézkedéseket a szolgáltatások biztonságával kapcsolatban. A sürgősségre hivatkozni kívánó tagállamnak egyedi indokolással kell élnie, amelyben ismerteti, miért közvetlen a kockázat és azt, hogy miért nem alkalmazható a rendes eljárás. Ezeket az

intézkedéseket természetesen csak akkor lehet meghozni, ha a 18. cikkben említett feltételek (lásd fent) szintén fennállnak.

Annak értékelése során, hogy a sürgősségi eljárás az adott esetben alkalmazható-e, a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának fel kell mérnie, hogy a letelepedés helye szerinti tagállammal folytatott konzultáció lezárása előtt várható-e az esetleges kár bekövetkezése (a 35. cikk (1)-(5) bekezdésében előírt rendes eljárás). Az értékelés során a lehetséges kár mértékét és komolyságát is figyelembe kell vennie.